

Op verhaal komen: een contextuele bijbelstudie over vreemdelingschap en identiteit

Nodig: papier (flipover) en stiften, Bijbels, kaars, liedboeken. Print de verschillende bijlagen uit voor de deelnemers en eventueel ook de vragen 1 t/m 6 voor het groepswork.

Bijbelstudie over Daniël 1

Stap 1: Opening en kennismaken

Steek de kaars aan als teken van Gods licht in ons leven. Spreek een gebed uit en/of zing een lied met elkaar (bijvoorbeeld 'Ubi Caritas', Taizé).

Neem de kaars uit het midden van de kring en geef deze door. Degene die de kaars vast heeft vertelt kort iets over zijn/haar naam: waar komt je naam vandaan, wat betekent deze, ben je blij met je naam, etc.?

ZIEN – Verkennen van het eigen verhaal

Stap 2: Introductie en context

Bespreek in twee- of drietallen de vragen bij de bullets.

Neem een aantal minuten (max. 10) voor het eerste punt en lees vervolgens pas de vragen bij het tweede punt (max. 15 min.):

- Heb je jezelf wel eens ontheemd gevoeld, of een vreemdeling? In welke situatie was dat? Op welke manier werd je identiteit beïnvloed? Wat deed dit met je eigenwaarde?
- Lees het verhaal van Besan (zie bijlage). Beantwoord plenair de volgende vragen: wat verloor Besan? Wat kreeg ze? Wat heeft ze te bieden? Schrijf de antwoorden op een flipover.

IN GESPREK MET DE TEKST – Verkennen van het bijbelverhaal

Stap 3: De Bijbel openen

Lezen: Daniël 1

Dit is een vrij lang hoofdstuk. Het kan helpen om dit te lezen in de versie van de Bijbel in Gewone Taal en de deelnemers hier een print van te geven, zie bijlage.

Stap 4: De tekst bestuderen

Waar gaat dit verhaal over?

Laat iedereen met één of twee woorden reageren en schrijf de antwoorden op de flipover.

Stap 5: In kleine groepjes de tekst bestuderen

Verdeel de groep in kleinere groepjes van 3 tot 6 personen. Laat de groepjes hun antwoorden op onderstaande vragen op een groot vel papierschrijven.

- Wat verliest Daniël?
- Wat krijgt hij?
- Wat heeft hij te bieden?
- Wat vind je van de actie van Aspenaz in vers 7? Lees hierbij de extra informatie (zie de hand-out in de bijlage).
- Wat vind je van het plan van Daniël in vers 8?
- Waar raakt dit verhaal aan onze realiteit? Probeer concrete voorbeelden waar je aan denkt te delen met elkaar.

Stap 6: Terugkoppeling vanuit de kleine groepjes naar de grote groep

De groepjes presenteren elkaar de antwoorden. Leg hierbij de focus op de laatste vraag, zodat er voldoende tijd is om hierover door te praten. Wat valt op?

HANDELEN – Samen werken aan verandering

Stap 7: Terugkoppelen aan eigen leven en context

Besprek kort in tweetallen en vervolgens in de hele groep:

- Hoe kunnen we mensen die ontheemd zijn geraakt op een menswaardige manier behandelen, wat zijn daarvoor belangrijke voorwaarden?
- Is er een concrete actie die gezamenlijk opgepakt kan worden? Zo ja, maak hierover afspraken.

Stap 8: Afsluiten

Geef de kaars door. Ieder noemt één woord van iets dat hij/zij meeneemt van deze bijbelstudie. Er kan een lied gezongen worden. Bijvoorbeeld Lied 647 uit het nieuwe liedboek, vers 1, 2 en 3 ('Voor mensen die naamloos...'). Spreek een gebed uit voor alle mensen die moeten vluchten om te overleven.

Achtergrondinformatie voor de facilitator

Te gebruiken met name bij vraag 4

In 605 voor Christus werden Daniël en zijn vrienden naar Babylonië gebracht (tegenwoordig Irak). Ongeveer 70 jaar leeft het volk Israël (Juda) in ballingschap nadat hun eigen land verwoest is door oorlog met de Babyloniërs. In een land met een andere cultuur, taal en religie.

Bij vraag 4:

Naamsverandering:

Daniel: Mijn rechter is God → Beltessasar: moge de god Bel de koning beschermen

Chananja: de Heer is genadig → Sadrach: dienaar van Marduk (Babylonische god)

Misaël: wie is gelijk aan God? → Mesach: wie is als (de god) Agu? (Babylonische god)
(andere uitleg: ik ben van geringe waarde)

Azarja: de Heer is een helper → Abednego: dienaar van Nego (Babylonische god)

Daniël 1, vertaling Bijbel in Gewone Taal

Omdat de te lezen tekst vrij lang is kan gekozen worden voor de iets toegankelijker versie uit de Bijbel in Gewone Taal

Daniël in Babylonië

Nebukadnessar begint een oorlog

Toen Jojakim drie jaar koning van Juda was, begon Nebukadnessar een oorlog tegen hem. Nebukadnessar was de koning van Babylonië. Hij kwam met zijn leger naar de stad Jeruzalem. De Heer hielp Nebukadnessar om Jojakim gevangen te nemen.

Nebukadnessar nam ook veel voorwerpen mee uit de tempel in Jeruzalem. Hij bracht ze naar de tempel van zijn eigen god in de stad Babel. Daar bewaarde hij alles.

Jonge mannen krijgen een opleiding

Op een dag liet Nebukadnessar zijn dienaar Aspenaz bij zich komen. Aspenaz regelde alles in het paleis. De koning zei tegen hem: 'Kies een aantal jonge Israëlieten uit, en breng ze naar mijn paleis. Ze moeten familie zijn van de koning van Juda, of uit een andere belangrijke familie komen. Ze moeten gezond zijn en er goed uitzien. Ze moeten veel weten, en ze moeten slim en verstandig zijn. Want ik wil dat ze later bij mij in dienst komen.'

Geef ze drie jaar een opleiding. Zorg dat ze de taal en de boeken van de geleerden uit Babylonië goed kennen. En laat ze elke dag hetzelfde eten en drinken als ik. Daarna moeten ze bij mij in dienst komen.'

Aspenaz zocht een aantal jonge mannen uit. Vier van hen kwamen uit Juda. Ze heetten Daniël, Chananja, Misaël en Azarja. Maar Aspenaz gaf hun andere namen. Hij noemde hen Beltesassar, Sadrach, Mesach en Abednego.

Daniël houdt zich aan de Joodse regels

Daniël was van plan om zich aan de Joodse regels voor het eten te blijven houden. Daarom wilde hij niets nemen van het koninklijke eten en drinken. Hij vroeg aan Aspenaz of hij het mocht laten staan. God zorgde ervoor dat Aspenaz vriendelijk bleef tegen Daniël.

Maar Aspenaz zei wel tegen hem: 'Ik ben bang voor de reactie van de koning. Hij beslist wat jullie moeten eten en drinken. Straks vindt hij nog dat je er slechter uitziet dan de andere jonge mannen. En dan krijg ik natuurlijk de schuld.'

Daniël eet alleen groente

Aspenaz gaf een bewaker opdracht om Daniël en zijn vrienden elke dag eten te brengen. Daniël zei tegen de bewaker: 'Laten we de volgende test doen. Geef ons tien dagen alleen maar groente te eten en water te drinken. Kijk hoe we er dan uitzien. En vergelijk ons met de andere jonge mannen, die alles eten wat de koning wil. Beslis daarna wat u verder met ons wilt doen.'

De bewaker deed wat Daniël voorgesteld had.

Tien dagen later zagen Daniël en zijn vrienden er heel goed uit. Ze waren gezonder dan de jonge mannen die gegeten hadden wat de koning wilde. Vanaf die dag gaf de bewaker hun niets anders meer te eten dan groente.

De vier jonge mannen waren heel wijs. God zorgde ervoor dat ze alle boeken van de geleerden uit Babylonië begrepen. En Daniël kon ook nog dromen uitleggen.

Daniël gaat voor de koning werken

Na drie jaar was de opleiding voorbij. Aspenaz liet alle jonge mannen bij koning Nebukadnessar komen. De koning had met ieder van hen een gesprek. Hij ontdekte dat niemand zo wijs was als Daniël en zijn vrienden.

De koning nam hun in dienst, en hij kon met hen over alle problemen in zijn koninkrijk spreken. Hij vond Daniël en zijn vrienden tien keer zo verstandig als alle andere wijze mannen in zijn koninkrijk.

Daniël bleef daar in dienst totdat Cyrus koning van Babylonië werd.

Bekijk ook de algemene instructie voor een bijbelstudie op <https://www.protestantsekerk.nl/contextueel-bijbellesen/>. Daar vindt u aanwijzingen om de bijbelstudie te begeleiden. Bereid het goed voor en let met name op hoeveel tijd er is. Het is aan te raden zeker twee uur in te plannen, of anders het programma over twee avonden te verdelen. Maak van tevoren keuzes en een tijdspad. Deze opzet is een leidraad, natuurlijk kunt u de opzet ook aanvullen of aanpassen aan de groep.

Extra informatie – een persoonlijk verhaal

Besan (26), Syrië: ‘Het land dat ik achterliet bestaat niet meer’

Besan (26) was in Syrië een getalenteerde journalist. Ze deed in het geheim verslag van de Syrische revolutie. Maar toen de overheid een collega oppakte en vermoordde, vluchtte ze naar Egypte. Toen het ook daar te gevaarlijk werd, zag ze geen andere mogelijkheid dan op een overvolle boot de Middellandse Zee over te steken. Ze overleefde een helse overtocht en woont sinds een jaar in Nederland.

Dagelijkse strijd

Over de verschrikkingen tijdens die zeven dagen durende overtocht, gaf Besan al interviews aan het *Haarlems Dagblad* en voor de camera van *EenVandaag*. Als wij haar vragen vooral te vertellen over haar leven nu, is ze blij. ‘Liever niet nóg een keer mijn vluchtverhaal,’ zegt Besan. ‘Ik ben dankbaar dat ik nog leef en in Nederland woon. Maar ook hier voer je als vluchteling een dagelijkse strijd: de strijd om een nieuwe identiteit te vinden. Want als vluchteling raak je die kwijt.’

Op nul beginnen

‘In Syrië had ik een plaats in de samenleving, hier ben ik een van de duizenden vluchtelingen. Je verliest iets wezenlijks van jezelf. Het afgelopen jaar zei ik dagelijks tegen mezelf: je bent een journalist.’ Maar de realiteit is dat ik buiten het Arabische taalgebied geen toekomst heb als journalist. Wat ik daar heb opgebouwd heeft hier geen betekenis. Ik moet op nul beginnen. Gelukkig krijg ik hulp van VluchtelingenWerk. Sinds ik woonruimte heb in Haarlem, zoek ik de vrijwilligers vaak op: voor het invullen van verzekeringspapieren of mijn huurcontract. Maar ook voor hulp bij het leren van de Nederlandse taal.’

Overleven

‘Het is een misverstand dat mensen uit Syrië graag naar Europa willen. Als je écht vreest voor je leven, wil je maar een ding: overleven. Het maakt niet uit waar. Mensen die zeggen dat Nederland geen asielzoekers moet opnemen, maakten me eerst boos. Nu denk ik: het is jouw land, het is jouw recht om zo te denken. Aan de andere kant: hoe kun je nee zeggen als je iemand in levensgevaar kunt helpen?’

Andere samenleving

‘In Syrië woonde ik in een klein dorp bij Damascus. Met beleefde, vriendelijke mensen en schone straten. De mensen die ik kende waren goed opgeleid. Haarlem doet me soms denken aan ons dorp. Maar het land dat ik achterliet bestaat niet meer. Als ik ooit terug kan, kom ik in een heel andere samenleving.’

Veilig land

‘Ik huil nog veel, denkend aan alles wat ik ben verloren. Maar dan kijk ik om me heen: ik ben in een veilig land, er is overal voedsel. In Syrië is niemand veilig, er worden elke dag mensen doodgeschoten. Dan besef ik ook hoeveel geluk ik heb.’

Bron: VluchtelingenWerk Nederland, via

<https://www.vluchtelingenwerk.nl/persoonlijke-verhalen/vluchteling/besan-26>

dd. 16-08-2018